

Sygn. akt: I C 607/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 kwietnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszcy I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Joanna Cyganek
Protokolant:	st. sekr. sądowy Anna Kaczmarek

po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2016 r. w Bydgoszcy

sprawy z powództwa **Z. F.**

przeciwko **Bankowi (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą we W.**

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 21,92 zł (dwadzieścia jeden złotych 92/100) tytułem zwrotu kosztów procesu;
3. kosztami sądowymi, od których powód był zwolniony obciąża Skarb Państwa.

SSO Joanna Cyganek

Sygn. akt I C 607/15

UZASADNIENIE

Powód Z. F. w pozwie przeciwko pozwanemu Bankowi (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą we W. wniósł o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności wydanego przez Bank (...) S.A. przeciwko dłużnikowi Z. F..

Domagał się również zwrotu kosztów postępowania.

W uzasadnieniu powód podawał, iż Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Inowrocławiu na wniosek pozwanego wszczął postępowanie egzekucyjne, dokonując potrąceń z renty i emerytury oraz zajęcia wierzytelności. Okoliczności faktyczne sporu dotyczą kwoty 232.000 zł, którą zgłosił na listę wierzytelności wierzyciel Bank (...) S.A. Z listy wierzytelności wynika, że zabezpieczenie wierzytelności polegało na: wekslu własnym in blanco, który był wystawiony przez upadłego (spółkę (...) w I.) i poręczonym przez A. Z., Z. F. i W. M. - udziałowców oraz hipotecę do kwoty 225.000 zł, ustanowionej na nieruchomości położonej w R., powiat (...), o pow. 0,56 ha, objętej księgą wieczystą KW o numerze (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Bydgoszcy. W obecnie toczącym się postępowaniu upadłościowym zaspakajane są w ramach odrębności z przedmiotu zabezpieczenia tj. z sumy uzyskanej ze sprzedaży zabudowanej nieruchomości. Cena uzyskana ze sprzedaży wyniosła kwotę 51.802,04 zł, która to kwota

winna być przekazana pozwanemu. Wierzytelności wskazane przez wierzyciela Bank (...) S.A. i umieszczone na liście wierzytelności to kwoty:

- 232.000,00 zł – należności główna

- 1.052,04 – odsetki.

Natomiast we wniosku wierzyciela o wszczęcie egzekucji podano kwoty:

- 233.052,04 zł - należność główna

- 62.000 zł - odsetki

Po przekazaniu przez syndyka kwoty 51.802, 04 zł to należność główna stanowi kwotę 180.197,06 zł , a hipoteka wygasła. (...) Bank (...) S.A. powinien w ciągu 2 tygodni od daty zawiadomienia o sporządzeniu oddzielnego planu składać zarzuty co do ceny sprzedaży, a nie wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Powód wskazywał, iż bezspornym jest, że powód poręczył kredyt udzielony spółce (...) w upadłości. Powód powództwo swe opierał na art. 840§1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 96, 97 i 5 prawa bankowego oraz prawa upadłościowego i naprawczego. Powód podawał, iż bankowy tytuł egzekucyjny może być podstawą egzekucji wyłącznie przeciwko osobie, która z bankiem dokonywała czynności bankowej i złożyła pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji oraz gdy roszczenie objęte tytułem wynika bezpośrednio z tej czynności bankowej lub jej zabezpieczenia. Udzielone poręczenia nie mogły być podstawą wystawienia (...). Gdyby nie było prowadzone postępowanie upadłościowe – bankowy tytuł wykonawczy mógł zostać oparty wyłącznie na zabezpieczeniu hipoteki. Wskutek utraty bytu (...) spółki (...), wygasł dług, a w konsekwencji również odpowiedzialność poręczyciela.

W odpowiedzi na pozew pozwany Bank (...) S.A z siedzibą we W. wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania.

W uzasadnieniu pozwany podawał, iż z art. 5 ustawy Prawo bankowe wynika wprost, iż czynności wekslowe wpisują się w katalog czynności bankowych. Pozwany wskazywał, iż bez znaczenia pozostaje dla sprawy fakt prowadzenia postępowania upadłościowego, jako że odpowiedzialność powoda wynika z charakteru zobowiązania wekslowego. Bezspornym w doktrynie jest zaś kwestia uprawnienia wierzyciela do prowadzenia jednoczesnego procesu odzysku zarówno wobec wystawcy weksła, jak i poręczycieli wekslowych. Kwestie związane z postępowaniem upadłościowym mają znaczenie wyłącznie z perspektywy uzyskania ewentualnych środków w tym postępowaniu. Na możliwość dochodzenia roszczeń od poręczyciela wekslowego nie wpływa również fakt, iż proces odzysku wierzytelności był prowadzony z nieruchomości, na której została ustanowiona hipoteka.

Sąd ustalił, co następuje:

W deklaracji poręczyciela wekslowego z dnia 21 czerwca 2013r. powód poręczył za zobowiązanie wekslowe spółki pod firmą Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w I. W ust. 6 powód na podstawie art. 97 ustawy Prawo bankowe oświadczył, iż poddaje się egzekucji świadczeń pieniężnych w oparciu o bankowy tytuł egzekucyjny, przy czym Bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny do kwoty kredytu wraz z odsetkami umownymi, opłatami i prowizjami, odsetkami od zadłużenia przeterminowanego, kosztami dochodzenia roszczeń Banku oraz innymi kosztami powstałymi z przyczyn leżących po stronie kredytobiorcy lub poręczyciela wekslowego, jednak maksymalnie do kwoty 1.200.000 zł

(dowód: deklaracja poręczyciela wekslowego – k. 78 – 80 akt i 16 – 17 akt I Co 397/15)

W dniu 21 czerwca 2014r. pozwany wystawił przeciwko powodowi bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) opiewający na kwotę równą sumie wekslowej w wysokości 260.830,75 zł.

(dowód: bankowy tytuł egzekucyjny z dnia 21 czerwca 2014r. – k. 3 akt I Co 397/15)

Postanowieniem z dnia 10 marca 2015r. Sąd Rejonowy w Inowrocławiu w osobie Referendarza Sądowego nadał klauzulę wykonalności Bankowego Tytułowi Egzekucyjnemu nr (...) wystawionemu dnia 21 czerwca 2014r. przez wierzyciela: Bank (...) S.A. z siedzibą we W. przeciwko dłużnikowi Z. F. z tytułu poręczenia wekslowego wynikającego z Deklaracji poręczyciela wekslowego z dnia 21 czerwca 2013r. za zobowiązania wekslowe Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Handlowo – Usługowego (...) w I., będącej wystawcą weksła własnego złożonego w celu zabezpieczenia roszczeń wierzyciela wynikających z umowy o kredyt w rachunku bieżącym nr (...) z dnia 21 czerwca 2013r. do kwoty nie wyższej niż 1.200.000 zł.

(dowód: postanowienie z dnia 10 marca 2015r. – k. 49 aktI Co 397/15)

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Inowrocławiu na podstawie wskazanego tytułu wykonawczego prowadzi przeciwko powodowi postępowanie egzekucyjne.

(okoliczność bezsporna, nadto dokumenty postępowania egzekucyjnego – k. 33 – 35 akt)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił za pomocą okoliczności bezspornych, dokumentów przedłożonych przez strony oraz dokumentów postępowania I Co 397/15.

Sąd dał wiarę treści wskazanych dokumentów, jako że nie było podstaw do ich negowania.

Sąd oddalił wniosek o zawieszenie postępowania do czasu zakończenia postępowania upadłościowego. Sąd zważył, iż wszczęcie postępowania upadłościowego wobec dłużnika głównego nie wyłącza możliwości dochodzenia wierzytelności od poręczyciela; art.174§1 pkt 4 k.p.c. nie daje podstawy do zawieszenia postępowania toczącego się w tym przedmiocie (orzeczenie GKA z dnia 16 września 1983, DO04666/83, Lexis Nexis nr 309566, OSPiKA 1985, nr 2, poz. 42 z glosą M. Bączyka).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie powód domagał się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności wydanego przez Bank (...) S.A. przeciwko dłużnikowi Z. F..

Zgodnie z art. 840 § 1 k.p.c. dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli:

1) przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu albo gdy kwestionuje przejście obowiązku mimo istnienia formalnego dokumentu stwierdzającego to przejście;

2) po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

W pierwszej kolejności należy odnieść się do twierdzeń powoda, w których podawał on, iż był jedynie poręczycielem wekslowym zobowiązania wekslowego dłużnika głównego Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Handlowo – Usługowego (...) w I. – poręczenie wekslowe nie daje zaś możliwości wystawienia przeciwko powodowi bankowego tytułu egzekucyjnego.

Wskazywane twierdzenia powoda uznać należało za bezzasadne.

Jak wynikało z materiału dowodowego w sprawie w deklaracji poręczyciela wekslowego z dnia 21 czerwca 2013r. powód poręczył za zobowiązanie wekslowe spółki pod firmą Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowo – Usługowe (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w I.. W ust. 6 powód na podstawie art. 97 ustawy Prawo bankowe oświadczył, iż poddaje się egzekucji świadczeń pieniężnych w oparciu o bankowy tytuł egzekucyjny, przy czym Bank może wystawić bankowy tytuł egzekucyjny do kwoty kredytu wraz z odsetkami umownymi, opłatami i prowizjami, odsetkami od zadłużenia przeterminowanego, kosztami dochodzenia roszczeń Banku oraz innymi kosztami powstałymi z przyczyn leżących po stronie kredytobiorcy lub poręczyciela wekslowego, jednak maksymalnie do kwoty 1.200.000 zł. W dniu 21 czerwca 2014r. pozwany wystawił przeciwko powodowi bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) opiewający na kwotę równą sumie wekslowej w wysokości 260.830,75 zł. Postanowieniem z dnia 10 marca 2015r. Sąd Rejonowy w Inowrocławiu w osobie Referendarza Sądowego nadał klauzulę wykonalności Bankowemu Tytułowi Egzekucyjnemu nr (...) wystawionemu dnia 21 czerwca 2014r. przez wierzyciela: Bank (...) S.A. z siedzibą we W. przeciwko dłużnikowi Z. F. z tytułu poręczenia wekslowego wynikającego z Deklaracji poręczyciela wekslowego z dnia 21 czerwca 2013r. za zobowiązania wekslowe Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Handlowo – Usługowego (...) w I., będącej wystawcą weksła własnego złożonego w celu zabezpieczenia roszczeń wierzyciela wynikających z umowy o kredyt w rachunku bieżącym nr (...) z dnia 21 czerwca 2013r. do kwoty nie wyższej niż 1.200.000 zł.

W tym kontekście należy wskazać, iż zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy Prawo bankowe (Dz.U.2015.128 j.t.) czynnościami bankowymi są również operacje czekowe i wekslowe oraz operacje, których przedmiotem są warranty, następujące czynności, o ile są one wykonywane przez banki.

W literaturze przyjmuje się szeroki katalog działań (verba legis „operacji”) dokonywanych przy pomocy czeków, weksli i warrantów (zob. M. Bączyk, Głosa do uchwały SN z 11 lipca 2000 r., III CZP 22/00, Pr. Bank. 2001, nr 3, s. 21 i n.). Czynnością bankową będzie więc np. wystawienie czeku, dyskonto weksła, a także poręczenie wekslowe (A. Kawulski, Komentarz do art. 5 ustawy prawo bankowe, LEX)

W myśl art. 96 ust. 1 ustawy Prawo bankowe obowiązującego do dnia 26 listopada 2015r. na podstawie ksiąg banków lub innych dokumentów związanych z dokonywaniem czynności bankowych banki mogą wystawiać bankowe tytuły egzekucyjne. Stosownie zaś do art. 97 ust. 1 bankowy tytuł egzekucyjny może być podstawą egzekucji prowadzonej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności wyłącznie przeciwko osobie, która bezpośrednio z bankiem dokonywała czynności bankowej albo jest dłużnikiem banku z tytułu zabezpieczenia wierzytelności banku wynikającej z czynności bankowej i złożyła pisemne oświadczenie o poddaniu się egzekucji oraz gdy roszczenie objęte tytułem wynika bezpośrednio z tej czynności bankowej lub jej zabezpieczenia.

W świetle powyższego, twierdzenia powoda nie mogły doprowadzić do rozstrzygnięcia po jego myśli. Poręczenie wekslowe stanowi czynność bankową w rozumieniu art. 5 ustawy Prawo bankowe, powód deklarację poręczyciela wekslowego złożył bezpośrednio przed bankiem, w deklaracji z dnia 21 czerwca 2013r. w powód w ust. 6 na podstawie art. 97 ustawy Prawo bankowe oświadczył, iż poddaje się egzekucji świadczeń pieniężnych w oparciu o bankowy tytuł egzekucyjny.

Wygaśnięcie długu, za który powód poręczył wiązał on również z ogłoszeniem upadłości Przedsiębiorstwa Produkcyjno – Handlowo – Usługowego (...) w I.. Również zarzuty w tym przedmiocie Sąd uznał za bezzasadne.

Sąd zważył, iż w orzecznictwie wskazuje się, że w przypadku umowy poręczenia poręczyciel zaciąga także własne zobowiązanie wobec wierzyciela, nie jest to więc zobowiązanie kreujące jego odpowiedzialność za cudzy dług. Przez zdarzenie, jakie miało miejsce po powstaniu tytułu egzekucyjnego, wskutek którego zobowiązanie wygasło lub nie może być egzekwowane, należy rozumieć okoliczności faktyczne powodujące wygaśnięcie egzekwowanego zobowiązania lub niemożność egzekwowania, np. wykonanie zobowiązania, potrącenie, odnowienie, niemożność świadczenia, za którą dłużnik nie odpowiada, dobrowolne zwolnienie z długu. Nie jest takim zdarzeniem w rozumieniu cyt. przepisu, które nastąpiło po wydaniu tytułu egzekucyjnego, przeprowadzona likwidacja i wykreślenie spółki z rejestru (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 lipca 2010 r. VI ACa 53/10, LEX).

Podobnie, w wyroku z dnia 26 września 2014 r. IV CSK 689/13, LEX Sąd Najwyższy stwierdził, iż przyznane dłużnikowi przez wierzycieli, w ramach zawartego i zatwierdzonego przez sąd układu, zmniejszenie zobowiązań dotyczy jedynie dłużnika będącego uczestnikiem postępowania układowego. Skutki redukcji zobowiązań, stosownie do art. 68 rozporządzenia z 1934 r. Prawo o postępowaniu układowym, nie mają wpływu na zobowiązania współdłużnika i poręczyciela. Przepis ten stanowi szczególne, materialnoprawne, ze względu na następstwa powodowane w sferze stosunków prawnych, uregulowanie w odniesieniu do przepisów kodeksu cywilnego normujących instytucję poręczenia, wyłączając zastosowanie art. 879 § 1 i art. 883 k.c. W ocenie Sądu rozważania te znajdują zastosowanie także w przedmiotowej sprawie. Innymi słowy, kwestia ogłoszenia upadłości dłużnika głównego, nie była decydującą w odniesieniu do odpowiedzialności powoda jako poręczyciela wekslowego.

Także okoliczność uchylecia przez Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 14 kwietnia 2015 r., sygn. akt P 45/12 przepisów odnoszących się do bankowego tytułu egzekucyjnego pozostaje bez wpływu na postępowanie egzekucyjne toczące się już w oparciu o wydany na tej podstawie tytuł wykonawczy. Trzeba bowiem zauważyć, iż w pkt II sentencji Trybunał Konstytucyjny rozstrzygnął, że przepisy art. 96 ust. 1 i art. 97 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2015 r. poz. 128) tracą moc obowiązującą dopiero z dniem 1 sierpnia 2016 r. (zob. wyrok TK z dnia 14 kwietnia 2015r., sygn. akt P 45/12, LEX). Nawet gdyby przyjąć, iż niedopuszczalnym jest stosowanie wskazanych przepisów w okresie przejściowym i w konsekwencji nadawanie bankowym tytułom egzekucyjnym klauzul wykonalności, to jednak w tej sprawie należy zauważyć, że nadanie klauzuli wykonalności Bankowemu Tytułowi Egzekucyjnemu nr (...) przez Sąd Rejonowy nastąpiło w dniu 10 marca 2015r., a zatem przed wydaniem wyroku przez Trybunał Konstytucyjny. Pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego wydanego przed wskazanym rozstrzygnięciem Trybunału Konstytucyjnego godziłoby w ocenę Sądu w zasadę pewności prawa i w zasadzie pozbawiałoby wierzyciela możliwości egzekucji, czego nie można zaakceptować.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy w oparciu o art. 840 § 1 k.p.c. a contrario powództwo oddalił.

W pkt 2 Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 21,92 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W pkt 3 Sąd, na podstawie art. 113 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.2016.623 j.t.) kosztami sądowymi, od uiszczenia których powód był zwolniony obciążył Skarb Państwa.

SSO Joanna Cyganek

Zarządzenia:

1. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełn. powoda;
2. Z apelacją lub za 14 dni.